Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U000466

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-02-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Янчишин Анатолій Миколайович
2. Yanchyshyn Anatoliy Mykholayovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.01

Назва наукової спеціальності: Українська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-02-2019

Спеціальність за освітою: українська мова і література

Місце роботи здобувача: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький, Хмельницький р-н., Хмельницька обл., 29016, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 73.053.07

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 10212562

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, 81, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18031, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071234

Місцезнаходження: вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький, Хмельницький р-н., Хмельницька обл., 29016, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.41

Тема дисертації:

1. Власні назви промислових товарів: типологія, походження і функціонування

2. Proper Names of Industrial Products: Typology, Origin, and Functioning

Реферат/анотація:

1. У дисертації комплексно проаналізовано власні назви промислових товарів. Обґрунтовано науково-теоретичні засади вивчення товаронімів як складника прагматонімної системи, вивчено історію прагматонімічних досліджень, системно описано диференційні ознаки прагматонімів. Товароніми схарактеризовано як штучні оніми, пов'язані з матеріальною сферою людського життя, що номінують окремий товар, тобто об'єкт, призначений для продажу чи обміну: власні назви аудіо- та відеотехніки, транспортних засобів і так званих сервісних машин. Систематизовано власні назви товарів, з'ясовано продуктивність основних різновидів найменувань машин та апаратів за чотирма періодами, а саме: перший період (кінець XIX ст. – 1917 р.), другий період (1917–1945 рр.), третій період (1946–1991 рр.) четвертий період (1991–2018 рр.). Окреслено структурно-деривaційні й мотиваційно-функціональні особливості машинонімів. За походженням виокремлено 7 528 (37,47 %) українськомовних та 12 563 (62,53 %) іншомовних номінацій.

Вітчизняні номінації схарактеризовано за структурно-деривaційним, семантико-мотиваційним і функціональним критеріями. За будовою виокремлено прості (739; 9,65 %), складні (2 687; 35,86%) і складені (4 102; 54,49 %) номінації. Проаналізовано два способи деривації товаронімів: лексико-семантичний (4 801; 63,78 %) і морфологічний (2 727; 36,22 %). Перевагу онімів із комбінованою семантикою (6 268 83,26 %) над відапелятивними (825 10,96 %) та відонімними (424; 97,47 %) конструкціями кваліфіковано як специфічну ознаку товаронімів. З'ясовано, що основним мотиваційним типом українських найменувань машин та апаратів є товароніми з комбінованою мотивацією (6 725; 89,33 %).

2. The dissertation deals with a complex analysis of proper names of manufactured products. Scientific and theoretical basis of study of tovaronyms as a component of pragmatic system has been substantiated; history of pragmatic research has been studied; differential features of pragmatonyms have been systematically described. Tovaronyms have been characterized as artificial onyms, related to material sphere of human life that denote a certain product, i.e. an object designed for sale or exchange (proper names of audio- and video devices, means of transportation, and so-called service machines). In the process of study, we have explored many of the differential features of machine names. Temporality is one of the most important signs of the proper names of industrial goods. We have registered a total number of 20 091 of proprial units, among which 78 names in the first period (late XIX Century. – 1917), which constitutes 0,39 % from overall number of nominations; in the second period (1917–1945) – 668 (3,32 %); in the third period (1946–1991) – 6 564 onyms (32,67 %) and in the fourth period (1991–2018) – 12 781 names (63,62 %). A peculiar feature of tovaronyms is distinguishing sorts (18 072; 89,95 %) that prevail over brands of technical devices (2 019; 10,05 %). At the same time, this prevalence has been observed throughout all the periods, namely in the first – (54 – 69,23 % and 24 – 30,77 %); second period (475 – 71,11 % and 193 – 28,89 %); period third (5 481 – 83,5 % and 1083 – 16,5 %) and fourth period (12 062 – 94,37 % and 719 – 5,63 % respectively). A gradual differentiation of machine-onyms is observed as more and more machine and device models have been released lately (in general, one brand includes almost nine its sorts). Structural and derivational as well as motivational and functional peculiarities of machine-onyms have been outlined. By origin, 7 528 (37,47 %) Ukrainian-language and 12 563 (62,53 %) foreign-language nominations have been outlined. Native nominations have been characterized by structural and derivational, semantic and motivational as well as functional criteria. By structure, simple (739; 9,65 %), compound (2 687; 35,86%), and complex (4 102; 54,49 %) nominations have been outlined. High productivity of simple structures should be noted in the third period - (497; 7,57%); average productivity – in the fourth period (197; 1,54%), and low productivity – in the first period (3; 3,85%). Compound propriatives (2 687; 35,86%) are juxtapositions (891; 33,16 %), abbreviations (838; 31,19 %), combined constructions (502; 18,68 %), and compound units (456; 16,97 %), while complex ones are formed by the following models: "noun + numeral", "noun + adjective", "noun + noun + numeral", "noun + numeral + noun" etc. Two ways of tovaronyms derivation have been analyzed: lexical and semantic (4 801; 63,78 %) and morphological (2 727; 36,22 %). Within the first type, syntactic way prevails ((3 944; 52,39 %); less used are onymization (536; 7,13 %) and transonymization (321; 4,26 %). Morphological way of word-formation is mostly represented by compounding (2 663; 35,37 %); rarely affixation (40; 0,53 %), shortening (17; 0,23 %), and conversion (7; 0,09 %). Formation of simple nominations is primarily influenced by association with trademarks (190 onyms), symbolization of nomination process (173), location of denotations (161), and melody of lexemes that are not directly related to the nominated object (137). Analysis of structural and derivational, semantic and motivational as well functional attributives of proper names of machines and devices proved that this layer of onyms is rather big, independent, and differentiated by many features. At the same time, machine-onyms must be formed and must function by the standards of actual Ukrainian language, which stipulates the need in their standardization and codification.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Торчинський Михайло Миколайович

2. Torchinsky Mikhail Nikolaevich Mikhail Nikolaevich Nikolaevich

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукаш Галина Павлівна

2. Lukash Halyna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лонська Людмила Іванівна

2. Lonskaya Lyudmila Ivanovna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Мартинова Ганна Іванівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Мартинова Ганна Іванівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.